

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZYRODY

Przedmiotowe zasady oceniania zostały opracowane na podstawie wytycznych zawartych w *Rozporządzeniu MEN z dnia 10 czerwca 2015 r. (poz. 843) w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych*, a także *Rozporządzenia MEN z dnia 11 sierpnia 2016 r. (poz. 1278) zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych*.

22

1. FORMY I ZASADY BIEŻĄCEGO OCENIANIA

Prace pisemne w klasie			
Forma	Zakres treści nauczania	Częstotliwość	Zasady przeprowadzania
Prace klasowe (1 h lekcyjna)	jeden dział obszerny lub dwa mniejsze działy	przy 2 h tygodniowo dwie prace klasowe w półroczu	zapowiadane przynajmniej z tygodniowym wyprzedzeniem informacja o pracy klasowej zanotowana wcześniej w dzienniku lekcyjnym pracę klasową poprzedza powtórzenie materiału nauczania
Kartkówka (do 20 min)	materiał nauczania z trzech ostatnich lekcji	przy 2 h tygodniowo nie mniej niż jedna kartkówka w półroczu	bez konieczności zapowiadania uczniom
Prace pisemne w domu			
Zadania domowe	materiał nauczania z bieżącej lekcji lub przygotowanie materiału dotyczącego nowego tematu	przynajmniej jeden raz w półroczu	zróżnicowane zadania zgodnie z realizowanym materiałem

	(nauczanie odwrócone)		
Prowadzenie zeszytu ćwiczeń	zgodnie z tematami lekcji	Jeden raz w półroczu	zasady prowadzenia zeszytu ćwiczeń powinny zostać ustalone na pierwszej lekcji ocenie podlega zarówno poprawność merytoryczna rozwiązywanych zadań, jak i estetyka oraz systematyczność
Prace nadobowiązkowe	prace badawcze, obserwacje i hodowle wskazane w podstawie programowej zadania związane z projektami edukacyjnymi – wykonywanie plakatów, prezentacji PowerPoint do bieżącego materiału	Częstotliwość dowolna. W zależności od zainteresowania uczniów	▪zadania kierowane do pracy w grupach lub dla uczniów szczególnie zainteresowanych biologią
Odpowiedzi ustne			
Odpowiedzi ustne	materiał nauczania z trzech ostatnich lekcji	minimum jedna w półroczu	bez zapowiedzi
Pytania aktywne	lekcja bieżąca lub lekcje powtórzeniowe	częstotliwość dowolna, w zależności od predyspozycji uczniów	uczniowie sami zgłaszają się do odpowiedzi lub są wyznaczani przez nauczyciela
Praca w grupie	lekcja bieżąca lub lekcje powtórzeniowe	w zależności od metod pracy stosowanych na lekcji	należy zwrócić uwagę na to, aby w kolejnym referowaniu wspólnych prac zmieniały się osoby referujące

Praca na lekcji	bieżący materiał nauczania	w zależności od metod pracy stosowanych na lekcji	oceniana jest aktywność, zaangażowanie, umiejętność pracy w grupie lub w parach w ocenianiu można uwzględnić ocenę koleżeńską lub samoocenę, uzasadniając ją w informacji zwrotnej
Sukcesy w konkursach i olimpiadach			
Konkursy i olimpiady	Materiał określony w wymaganiach konkursowych	częstotliwość dowolna w zależności od predyspozycji uczniów	poprzedzona informacją o wymaganiach konkursowych i zgłoszeniem przez ucznia chęci udziału w olimpiadzie lub konkursie

2. POZOSTAŁE PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA

1. Sprawdziany:

- Sprawdziany są obowiązkowe.
- W przypadku nieobecności usprawiedliwionej uczeń musi napisać sprawdzian w ciągu dwóch tygodni od daty powrotu do szkoły.
- Jeżeli nieobecność jest nieusprawiedliwiona, uczeń przystępuje do sprawdzianu na pierwszej lekcji, na którą przyszedł.
- Uczeń ma prawo raz w półroczu poprawić sprawdzian. Obie oceny są wpisywane do dziennika, a pod uwagę jest brana ocena poprawkowa, nawet jeśli jest niższa od poprawianej.

2. Kartkówki:

Nieobecność ucznia na kartkówce nie obliuguje go do pisemnego zaliczenia danej partii materiału.

3. Wymagania na poszczególne oceny szkolne z prac pisemnych (kartkówki i sprawdziany)

- 100–98% – celujący
- 97–91% – bardzo dobry
- 90–71% – dobry
- 70–51% – dostateczny
- 50–31% – dopuszczający
- 30–0% – niedostateczny

4. Odpowiedzi ustne

- Przy wystawianiu oceny za odpowiedź ustną nauczyciel jest zobowiązany do udzielenia uczniowi informacji zwrotnej.
- Uczeń ma prawo być nieprzygotowany do odpowiedzi ustnej bez usprawiedliwienia raz w półroczu. Nieprzygotowanie zgłasza nauczycielowi przed lekcją lub na jej początku, zanim nauczyciel wywoła go do odpowiedzi.
- Kolejne nieprzygotowanie może zgłosić uczeń uczęszczający do dwóch szkół (np. muzycznej), w okresie odbywających się przesłuchań i egzaminów albo reprezentujący szkołę w ważnych konkursach artystycznych lub zawodach sportowych.

5. Zadania domowe

- Uczeń ma prawo nie wykonać w półroczu jednej pracy, ale musi ją uzupełnić na następną lekcję. Brak zadania zgłasza nauczycielowi przed lekcją lub na jej początku, zanim nauczyciel wywoła go do odpowiedzi.
- Zadania związane z realizacją projektu edukacyjnego reguluje rozporządzenie o ocenianiu.

6. Praca na lekcji

Uczeń może otrzymać ocenę celującą, jeżeli:

- samodzielnie zaprojektuje i wykona doświadczenie na lekcji lub omówi doświadczenie wykonane w domu,

- aktywnie uczestniczy w lekcji z zadawaniem pytań aktywnych,
- przygotowuje materiały do lekcji odwróconej.

3. SPRAWDZENIE I OCENIANIE SUMUJĄCE POSTĘPY UCZNIA

Podsumowaniem edukacyjnych osiągnięć ucznia w danym roku szkolnym są **ocena śródroczna** i **ocena roczna**. Wystawia je nauczyciel po uwzględnieniu wszystkich form aktywności ucznia. Oceny te nie są średnią arytmetyczną ocen częściowych. Tryb ustalania oceny śródrocznej i semestralnej zawarty jest w Statucie Szkoły w paragrafie o tym samym tytule.

4. KRYTERIA OCENY ODPOWIEDZI USTNYCH:

Celujący:

- ☐ Posiada wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania,
- ☐ Posiada wiedzę operatywną, biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych,
- ☐ Potrafi stawiać hipotezy i szukać propozycji ich rozwiązania, proponuje rozwiązania nietypowe,
- Dostrzega powiązania między elementami wiedzy w obrębie danego przedmiotu i między różnymi przedmiotami,
- ☐ Wypowiada się samodzielnie i swobodnie,
- ☐ Udziela pełnych, wyczerpujących odpowiedzi pisemnych i ustnych,
- ☐ Swobodnie posługuje się aktualną terminologią naukową,
- ☐ Potrafi prezentować własne stanowisko, logicznie argumentuje

Bardzo dobry:

- ☐ Opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania przedmiotu w klasie czwartej,

- ☐ Posiada wiedzę operatywną, wykorzystuje wiadomości w sytuacjach typowych i problemowych,
- ☐ W pełni opanował terminologię naukową, dobrze rozumie i różnicuje pojęcia,
- Samodzielnie wypowiada się, udziela pełnych i wyczerpujących odpowiedzi ustnych,
- Prawidłowo wyciąga wnioski i poprawnie je formułuje,
- ☐ Wykazuje pomysłowość przy rozwiązywaniu problemów,

Dobry:

- ☐ Wykazuje wiedzę wykraczającą poza wymagania podstawowe,
- ☐ Potrafi zastosować zdobyte wiadomości i umiejętności w sytuacjach typowych, w mniejszym stopniu w sytuacjach problemowych,
- ☐ Samodzielnie rozwiązuje proste problemy,
- ☐ Posługuje się poprawną, aktualną terminologią naukową,
- ☐ Podczas odpowiedzi wymaga nieznacznego ukierunkowania ze strony nauczyciela,
- ☐ Odpowiedzi ustne są poprawne językowo,
- ☐ Poprawnie interpretuje podstawowe fakty (zjawiska, kwestie),

Dostateczny:

- ☐ Opanował podstawową, istotną dla przedmiotu wiedzę programową w zakresie umożliwiającym postępy w dalszym uczeniu się tego przedmiotu,
- Opanował podstawowe umiejętności pozwalające na praktyczne wykorzystanie zdobytej wiedzy w codziennym życiu,
- Zna ważniejsze pojęcia i terminy (z zakresu poziomu podstawowego),
- Potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę w sytuacjach typowych,
- ☐ Rozwiązuje proste problemy z pomocą nauczyciela,
- ☐ Podczas odpowiedzi wymaga ukierunkowania ze strony nauczyciela,
- ☐ Udziela niepełnych odpowiedzi ustnych,

Dopuszczający:

- ☐ Opanował wiedzę programową w stopniu odpowiadającym niezbędnemu minimum, a braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności nie przekreślają możliwości uzyskania przez ucznia podstawowej wiedzy z danego przedmiotu w ciągu dalszej nauki,
- ☐ Nie opanował większości umiejętności pozwalających na praktyczne wykorzystanie zdobytej wiedzy,
- ☐ Rozwiązuje, często przy pomocy nauczyciela, zadania typowe o niewielkim stopniu trudności,
- ☐ Nie potrafi, nawet z pomocą nauczyciela, wskazać rozwiązania prostych problemów,
- ☐ Ma trudności w samodzielnym formułowaniu myśli, popełnia liczne błędy językowe i merytoryczne,
- ☐ Udziela fragmentarycznych odpowiedzi, podczas odpowiedzi wymaga wydatnej pomocy ze strony nauczyciela,

Niedostateczny:

- ☐ Nie opanował niezbędnego minimum podstawowych wiadomości i umiejętności, a braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy z tego przedmiotu,
- Podjęta próba odpowiedzi na pytanie nie obejmuje podstawowych zagadnień, odpowiedź wskazuje brak elementarnych wiadomości,
- Nie jest w stanie, nawet z pomocą nauczyciela, rozwiązać zadań o niewielkim stopniu trudności,
- ☐ Nawet przy pomocy nauczyciela nie udziela, chociaż częściowo poprawnej odpowiedzi,

5. KRYTERIA OCENY PRACY W GRUPIE:

Celujący:

- ☐ Aktywnie pracuje w grupie, potrafi pełnić różne funkcje, w tym również lidera grupy,
- Zadaje nauczycielowi pytania wyjaśniające, w celu poprawienia pracy własnej lub grupy,
- Wspiera pracę innych,
- Udostępnia swoje materiały,
- Zachęca do dobrej komunikacji w grupie, często wyraża szacunek dla pomysłów innych,
- Łatwo komunikuje się z innymi,
- ☐ Wykazuje pomysłowość i kreatywność w pracy,

Bardzo dobry:

- Angażuje się do pracy w zespole, jest zawsze gotowy do wykonywania zadań we współpracy z innymi,
- ☐ Konsekwentnie wykonuje zadaną pracę na czas, przypomina innym członkom grupy o zadaniach do wykonania,

Dobry:

- ☐ Angażuje się do pracy w grupie, wykazuje poczucie odpowiedzialności za wyniki pracy zespołowej,
- ☐ Konsekwentnie wykonuje zadaną pracę, koncentruje się na wyznaczonym zadaniu, praca zawiera nieliczne niedociągnięcia,

Dostateczny:

- Rzadko angażuje się do pracy w grupie, nie poczuwa się do odpowiedzialności za jej wyniki,
- ☐ Przez większość czasu wykonuje samodzielnie zadaną pracę, czasami odrywa się od niej, wykonuje niewielki fragment zadania na czas,

Dopuszczający:

- ☐ Nie potrafi współpracować w grupie,
- ☐ Często odrywa się od zadanej pracy,
- ☐ Nie wykonuje zadania na czas,

Niedostateczny:

- W ogóle nie angażuje się do pracy w grupie lub całkowicie dominuje nad grupą,
- ☐ W ogóle nie angażuje się w wykonanie zadania,

6. KRYTERIA OCENY PRACY NA LEKCJI:**Celujący:**

- ☐ Wykazuje szczególną aktywność podczas zajęć,
- ☐ Propaguje wiadomości przyrodnicze - poszukuje i prezentuje materiały związane z tematem zajęć,
- ☐ Chętnie bierze udział w olimpiadach i konkursach, konferencjach i pracach kół zainteresowań, osiąga sukcesy lub posiada inne porównywalne osiągnięcia,
- ☐ Wykorzystuje umiejętności praktyczne w sposób twórczy i oryginalny,
- ☐ Wykazuje szczególne zainteresowanie przedmiotem
- ☐ Chętnie pogłębia wiedzę poprzez samokształcenie,
- ☐ Korzysta z dodatkowych źródeł informacji,
- ☐ Potrafi gromadzić i przetwarzać wiadomości wykorzystując narzędzia technologii informacyjnej,
- ☐ Wykazuje gotowość do czynnego udziału w działaniach związanych z wykorzystaniem zdobytej wiedzy w kierunku przeciwdziałania zagrożeniom człowieka i środowiska ze strony współczesnej cywilizacji,

Bardzo dobry:

- ☐ Aktywnie włącza się w tok lekcji,
- Potrafi współdziałać z nauczycielem podczas zajęć,

- Chętnie pogłębia wiedzę, wykorzystuje różne dostępne źródła wiedzy,

Dobry:

- ☐ Włącza się w tok lekcji poprzez wywołanie nauczyciela,
- ☐ Dbą o wystrój i estetykę pracowni
- Potrafi korzystać z dodatkowych źródeł wiedzy wskazanych przez nauczyciela,
- ☐ Potrafi współdziałać z nauczycielem podczas zajęć,

Dostateczny:

- ☐ W niewielkim stopniu współdziała z nauczycielem podczas zajęć,
- Prowadzi zeszyt i posiada podręcznik,
- ☐ Mimo, że zgłasza się w trakcie lekcji jego wypowiedzi są nie na temat lub od niego odbiegają,

Dopuszczający:

- ☐ Posiada zeszyt i podręcznik,
- ☐ Wykazuje bierną postawę podczas zajęć, nie zabiera głosu w czasie dyskusji.
- ☐ Nie potrafi współdziałać z nauczycielem podczas lekcji,

Niedostateczny:

- ☐ Nie posiada zeszytu lub podręcznika,
- ☐ Odmawia odpowiedzi,
- ☐ Nie orientuje się w toku lekcji,
- ☐ Nie wykazuje zainteresowania omawianymi zagadnieniami.

7. KRYTERIA OCENY PRAC NADOBOWIĄZKOWYCH

- Podawane uczniom przed podjęciem zadania, w trakcie roku szkolnego w formie instrukcji, w zależności od rodzaju pracy domowej.
-